

b. Zprávy z konferencí a jiných akcí

Životní světy a komunikační struktury ve střeoevropské společnosti 16. – 19. století Praha, 4. – 5. října 2002

Po dva říjnové dny probíhalo v Císařském sále pražského Karolina pracovní zasedání, jímž byla zahájena činnost česko-německého doktorandského kolegia při Fakultě humanitních studií Univerzity Karlovy za spoluúčasti Univerzity spolkové země Sársko. Třileté doktorské studium bylo zřízeno společně Univerzitou Karlovou a německou nadací Volkswagen Stiftung v rámci programu *Společné cesty do Evropy. Základy a příklady spolupráce se střední a východní Evropou ve společenských vědách*. Na rozdíl od česko-francouzské úmluvy o podvojném přípravě doktorandů, tzv. „cotutelle“ se předpokládá, že studenti budou především vedeni v Praze svými českými vedoucími, budou psát své práce česky, ale současně bude mít kolegium celou řadu zahraničních spolupracovníků, kteří budou v Praze přednášet a vést semináře. Studenti budou mít možnost zahraničních stipendijních pobytů. Měly by tak být vytvořeny stabilní podmínky na tři roky pro studium a práci na disertaci dvanácti postgraduálních studentů v oboru historie a kulturní antropologie. Kolegium povedou dva profesori, ale současně bylo ke spolupráci přizváno několik dalších pedagogů, aby vedli jednotlivé disertace. Vznikla tak komunita nejen víceoborová, ale i překračující hranice institucí. Je to jev pro pražské prostředí výjimečný a velmi sympatický.

Dne 4. října odpoledne shromážděné členky a členy kolegia a přítomné hosty

přivítal v zahajovacím proslovu děkan FHS profesor Jan Sokol. Následoval uvítací proslov Dr. Wolfganga Levermanna, představitele VW-Stiftung, jenž byl vyslán do Prahy činnost kolegia za nadaci zahájit. Pro FHS, tuto novou, sedmnáctou fakultu univerzity je nepochybně zřízení doktorské přípravy velmi závažným krokem. Vytvořit podmínky pro práci dvanácti doktorandů je počín úctyhodný. Přesto, že jsme byli svědky výjimečné události, byla organizátory pojata veskrze pracovně. Přednášky dvou vůdčích osobností doktorského kolegia – prof. Richarda van Dülmena (Univerzita v Saarbrückenu) a prof. Miroslava Hrocha (FHS UK) byly zaměřeny jako úvodní programové proslovy, v nichž byly představeny dva hlavní metodické a konceptuální směry přípravy doktorandů – sociální dějiny inspirované kulturní antropologií a historická komparatistika. Tyto dva, v evropské historiografii výrazně se prezentující proudy, budou doktorské kolegium metodologicky profilovat. To se také již projevilo v úvodních vystoupeních studentů. Vzápětí totiž studentky a studenti doktorského studia postupně představili své projekty. Každému doktorandskému projektu byla věnována náležitá pozornost v diskusi. Od čtvrtka 18. 10. potom zahájil práci pravidelný týdenní seminář. Na Univezitě Karlově budeme moci sledovat působení ojedinělé instituce. Česko-německé vedení a společné financování bude znamenat příznivé materiální podmínky. Umožní zvat profesyory ze zahraničí, vybavit pracoviště knihami a vysílat doktorandy na zahraniční studijní pobyty. Především ale po odborné stránce, spolupráce dvou tak výrazných osobností, jako jsou Richard van Dülmen a Miroslav Hroch na jedné straně a dvanáct velmi motivovaných mladých badatelů na straně

druhé, naznačuje, že zde vznikla zajímavá tvůrčí dílna, která není uzavřená, ale naopak se otevírá zájemcům o diskusi a o spolupráci. Dochází tu k víceborové spolupráci historiků s antropology a sociology, již umožňuje napojení na nové historicko antropologické oddělení na FHS. Příslibem do budoucna je právě tento aspekt vzájemného obohacování v metodologicky otevřeném tvůrčím prostředí. Při této příležitosti těžko uvěřit, že Miroslav Hroch v červnu oslavil sedmdesáté narozeniny. Obklopen houfem doktorandů stále srší energií a nápady, které je navíc ochoten s obdivuhodným zápalem rozvíjet v diskusích se studenty a současně se věnovat i jejich badatelským problémům. Tuto novou iniciativu je možné jen obdivovat a přát M. Hrochovi, R. van Dülmenovi, jejich doktorandům a FHS hodně úspěchů.

Ludá Klusáková

II. Antropologické symposium Nečtiny u Plzně, 4. 7. – 5. 7. 2002

Ve dnech 4. 7. – 5. 7. 2002 uspořádala Katedra sociální a kulturní antropologie Fakulty humanitních studií Západočeské univerzity v Plzni pod záštitou děkana na zámečku v Nečtinách druhý ročník antropologického symposia. Podobně jako během prvního setkání v roce 2000 byla i letos jeho účelem prezentace a diskuse nejširší problematiky soudobého českého antropologického myšlení.

Po zahájení symposia děkanem Fakulty humanitních studií ZČU Ivo Budilem přednesl Miroslav Bárta úvodní referát *Struktura dlouhodobých procesů – egyptská společnost (26. – 22. stol. př. n. l.)*, ve kterém se zabýval příklady několikaúrovňové systémové změny v kultuře na

příkladu kulturního komplexu Egypta doby 3. tis. př. n. l. se zřetelem k terénním výzkumům českých egyptologů v lokalitě Abúsir v Egyptě. Následující příspěvek *Detection of Biological Relationship in Skeletal Anthropology* Eugena Strouhala byl věnován prezentaci výzkumů kosterních pozůstatků nalezených českými egyptology v lokalitě Iuffa v letech 1998 a 2001. Miroslav Prokopec ve svém referátu *Výzkum Dr. Aleše Hrdličky na ostrově Kodiak na Aljašce* popsal své poznatky ze zpráv A. Hrdličky, stanovisko domorodců a vědeckých pracovníků k repatriaci lidských pozůstatků (v souvislosti se zákonem z r. 1989 o repatriaci materiálů z muzeí, odhaleného na domorodých územích v USA) a své dojmy z osobní návštěvy na místě výzkumu A. Hrdličky i místa, kde byly pohřbeny navrácené kosti. V referátu *Chování šimpanzů jako model protokultury* se Vladimír Blažek věnoval skutečností přenosu zkušeností v různých oblastech chování (sociálního, potravního, rodičovského) v šimpanzí tlupě na příslušníky mladší generace prostřednictvím tradice, kdy se navíc tyto tradice jednotlivých skupin vzájemně liší.

Po přestávce zahájil přednáškový program sekce B svým referátem *Fenomén dětstva a přeměny rodiny*, ve kterém sledoval počátky zájmu o studium dětí a fenomén dětství v historických disciplínách a společenských vědách Ivan Chorvát, který této sekci spolu s Vladimírem Boreckým předsedal. V následujícím příspěvku *K rodové problematice z etnologického aspektu* se Jolana Darulová věnovala problematice sociokulturních jevů, v nichž hraje významnou roli aspekt rodu (gender). Na tento příspěvek navázala Slavomíra Očenášová-Štrbová referátem *K problematice ženy v rodině*